

Agenda z Osla týkající se podnikatelského vzdělávání v Evropě

Cílem " Agendy z Osla týkající se podnikatelského vzdělávání " je systematicky a účinně urychlit vývoj podpory podnikatelského smýšlení ve společnosti. Agenda obsahuje množství návrhů, z nichž si zainteresované subjekty mohou zvolit činnosti na odpovídající úrovni a přizpůsobit je místní situaci. Příslušní aktéři jsou uvedeni u každé z navrhovaných činností.

Agenda je výsledkem konference "Podnikatelské vzdělávání v Evropě: Podpora podnikatelského smýšlení prostřednictvím vzdělávání a školství" - iniciativy Evropské komise pořádané společně s norskou vládou v Oslu 26. a 27. října 2006. Tato iniciativa následovala sdělení Komise ke stejnému tématu.

Cílem konference byla výměna zkušeností a osvědčených postupů a návrhy na další kroky v této oblasti. Návrhy přednesené v Oslu mnoha zainteresovanými subjekty (např. národními vládami, místní a oblastní samosprávou, sdruženími podniků a podnikatelů, tvůrci programů, učitelé, vědci a studenty) vyústily v podrobný seznam iniciativ , založený na pozitivních zkušenostech v rámci Evropy, které je možné vhodně využít v EU a sousedních zemích.

A Rámec pro rozvoj politiky	Evropská unie	Členské státy	Vzdělávací orgány	Místní a oblastní orgány	Školy/Univerzity	Zprostředkující subjekty [1]	Podniky/podnikatelé
A1 Zajistit politickou podporu podnikatelského vzdělávání na nejvyšší možné úrovni. Skutečný pokrok bude možný pouze se silným odhodláním národních a místních vlád a příslušných ministrů v kontextu lisabonské strategie.	●	●	●	●	●	●	●
A2 Lépe integrovat podnikatelské vzdělávání do lisabonského monitorovacího procesu (Integrované hlavní směry pro růst a zaměstnanost) a účinněji hodnotit pokrok členských států v této oblasti použitím specifických ukazatelů.	●	●	●	●	●	●	●
A3 Definovat celoevropský rámec cílů, kterých má být dosaženo, následovaný řádným hodnocením dopadu učiněných opatření. Je třeba zajistit koordinaci na úrovni EU při definici širších cílů a požadovaných výsledků podnikatelského vzdělávání. Výše uvedený rámec by mohl být podpořen zřízením Evropského střediska pro sledování podnikatelského vzdělávání a jeho pobočkami v jednotlivých státech.	●	●	●	●	●	●	●
A4 Zavedení národních strategií podnikatelského vzdělávání s jasnými cíli pro všechna stadia vzdělávání. Tyto strategie by měly vyzvat všechny příslušné činitele (veřejné i soukromé) k aktivní angažovanosti a ustanovit všeobecný rámec při vymezování konkrétních činností počínaje zahrnutím podnikání do školních osnov až po podporu škol a učitelů. Celkovým cílem je zajistit, aby se mladí lidé mohli soustavně rozvíjet a osvojovat si podnikatelské schopnosti během všech stadií vzdělávacího systému.	●	●	●	●	●	●	●
A5 Vytvořit řídicí skupiny na evropské i národní úrovni, kde budou zastoupeny všechny subjekty podílející se na podnikatelském vzdělávání (orgány veřejné správy, podniky, vzdělávací zařízení, studenti atd.) Úkolem těchto skupin bude stanovit cíle pro podnikatelské vzdělávání s ohledem na jeho rozdílné prvky a dále podávat zprávy o dosaženém pokroku.	●	●	●	●	●	●	●
A6 Podporovat podnikatelské vzdělávání na regionální úrovni pomocí jednotného programu, který bude soustřeďovat místní zainteresované subjekty a zaměřovat se na různé úrovně vzdělávání prostřednictvím odlišných nástrojů.	●	●	●	●	●	●	●
A7 Usnadnit rozvoj podnikatelského vzdělávání v rámci boloňského procesu pomocí: podpory mobility učitelů (napříč zeměmi a různými institucemi, včetně soukromého sektoru); uznání role dalších pedagogů kromě učitelů (odborníků, podnikatelů i samotných studentů); uznání kariéry v podnikání pro univerzitní vzdělání nižšího stupně.	●	●	●	●	●	●	●
A8 Posílení soudržnosti mezi evropskými programy financování , které mohou být využity při podpoře projektů a činností v rámci podnikatelského vzdělávání (zvláště Program celoživotního učení, Evropský sociální fond a Evropský fond pro regionální rozvoj). Tyto programy mohou významně podpořit činnosti pořádané na národní i oblastní úrovni.	●	●	●	●	●	●	●
A9 Zajistit koordinaci na evropské úrovni při hodnocení programů a aktivit za účelem srovnatelnosti výsledků. EU by mohla sestavit skupinu výzkumných pracovníků, zabývajících se podnikatelským vzděláváním, která by pomohla vymezit ukazatele a blíže určit charakteristické vzdělávací procesy.	●	●	●	●	●	●	●

[1] Zprostředkující subjekty jsou subjekty a sdružení, která vytvářejí spojení mezi světem vzdělání a obchodu a/nebo pořádají/vyučují/vedou vzdělávací pořady a aktivity týkající se podnikání.

B Podpora vzdělávacím zařízením	Evropská unie	Členské státy	Vzdělávací orgány	Místní a oblastní orgány	Školy/Univerzity	Zprostředkující subjekty	Podniky/podnikatele
B1 Lépe integrovat podnikatelské programy a aktivity do zavedených školních osnov všech stupňů (základního, středoškolského, odborného) jako horizontální prvek všech oblastí studia (podnikatelské smýšlení) a také jako samostatný předmět (podnikatelské dovednosti).	●	●	●	●	●	●	●
B2 V rámci své širší definice (pěstování tvořivosti, samostatnosti, iniciativy, týmového ducha atd.) by podnikání mělo být zahrnuto i v osnovách základních škol . Zvláště na této úrovni vzdělávání je třeba přesvědčit školy, učitele a rodiče, že podnikavost je klíčová vlastnost pro každého a neklade si za cíl udělat ze všech žáků podnikatele.	●	●	●	●	●	●	●
B3 Evropská komise by měla podporovat chystané reformy osnov na celostátní úrovni a usnadnit srovnávací rozbor pomocí řady nástrojů počínaje koordinací a prováděním lisabonské strategie až po umožnění výměny osvědčených postupů.	●	●	●	●	●	●	●
B4 Podpora používání prakticky orientovaných pedagogických nástrojů , díky nimž jsou studenti angažováni v konkrétním podnikatelském projektu (například provoz malé firmy). Začlenění těchto aktivit jako uznávané možnosti do oficiálních školních programů, zvláště na úrovni středních škol.	●	●	●	●	●	●	●
B5 Pomocí cíleného veřejného financování povzbuzovat zavádění pilotních projektů ve školách , za účelem otestování různých způsobů podnikatelského vzdělávání. Konečným cílem je rozšířit výsledné osvědčené postupy a podpořit zavedení otestovaných metod co největším počtem škol.	●	●	●	●	●	●	●
B6 Zajištění trvalého financování/podpory aktivit v podnikatelském vzdělávání a realizace konkrétních podnikatelských projektů ve škole. Ukončení financování krátkodobých projektů nebo změna mechanismů financování vytváří nestabilitu trvalého finančního zajištění, pokud krátkodobé projekty nejsou součástí ucelené strategie.	●	●	●	●	●	●	●
B7 Financování zřízení podnikatelských center při univerzitách a vytvoření jejich vzájemného propojení pomocí veřejných příspěvků . Posláním těchto center bude mimo jiné: rozšiřování podnikání napříč různými oblastmi vzdělávání v rámci instituce; rozvoj komercializace výzkumu a využití nových obchodních nápadů; navazování spojení s podniky atd.	●	●	●	●	●	●	●
B8 Vytváření společných evropských a národních platform existujících programů, projektů a učebního materiálu, s cílem napomoci jejich sdílení a rozšiřování. Tyto platformy budou významně podporovat odborníky při vylepšování nabídky podnikatelského vzdělávání.	●	●	●	●	●	●	●
B9 Rozvinutí výzkumu s cílem zhodnotit dopad podnikatelského vzdělávání na jednotlivce, obce, společnost a hospodářství. Možnost sledovat další rozvoj absolventů bude klíčovým faktorem úspěchu.	●	●	●	●	●	●	●
C Podpora učitelů a pedagogů							
C1 Poskytnutí specifického školení učitelům v podnikání je otázkou celkové politiky a mělo by souviset s reformami celostátních osnov . Orgány zodpovědné za vzdělávání by měly s učiteli hovořit jejich vlastním jazykem a vysvětlit jim, proč je podnikání klíčová schopnost pro všechny a jak mohou patřičné metody a aktivity přinést více dynamiky a inovace do různých kurzů.	●	●	●	●	●	●	●
C2 Přijetí inovačních metod při školení učitelů v podnikání. Metody mohou obsahovat případové studie a další interaktivní metody, například zapojení učitelů do konkrétní činnosti na skutečných podnikových projektech, případně vlastní provoz malé firmy. Díky praktickým zkušenostem budou učitelé tyto metody účinněji využívat při práci se studenty.	●	●	●	●	●	●	●
C3 Zahájení pobídek na úrovni škol, aby učitelé mohli vyučovat podnikání, například založením fondů pro rozvoj zaměstnanců, dále uznáním a odměňováním zapojení učitelů do činností vyžadujících použití nových pedagogických metod a nezřídka i výjimečného úsilí.	●	●	●	●	●	●	●
C4 Zahájení inovační činnosti evropského rozměru v oblasti školení učitelů v podnikání podporované v rámci programu Společenství pro celoživotní učení.	●	●	●	●	●	●	●
C5 Podpora mobility pedagogů v rámci Evropy , zvláště na vyšších stupních vzdělávání v rámci programu Společenství pro celoživotní učení a/nebo dalších nástrojů vytvořených přímo za tímto účelem. Evropa potřebuje větší mobilitu a výměnu zkušeností, nejen v rámci univerzit, ale také mezi akademickou obcí a světem obchodu. Je třeba vyvinout programy, které pedagogům umožní trávit čas v dalších institucích a/nebo v soukromém sektoru a pomohou jim skutečně se angažovat, učit a rozvíjet. Evropa se potřebuje více dělit o znalosti a osvědčené postupy napříč odvětvími a jednotlivými státy.	●	●	●	●	●	●	●

D Podnikatelské aktivity ve školách a na vyšším stupni vzdělávání	Evropská unie	Členské státy	Vzdělávací orgány	Místní a oblastní orgány	Školy/Univerzity	Zprostředkující subjekty	Podniky/podnikatele
D1 Začlenit prvky podnikatelské praxe (zvědavosti, tvořivosti, samostatnosti, iniciativnosti, týmového ducha) již na základním stupni vzdělávání . Za tím účelem využívat hry, kreslené filmy a další nástroje přiměřené věku žáků.	●	●	●	●	●	●	●
D2 Již od základní školy vytvářet u dětí povědomí o roli podniků a podnikatelů ve společnosti . Díky většímu důrazu na koncept "odpovědného podnikání" se kariéra v podnikání stane lákavější možností.	●	●	●	●	●	●	●
D3 Ve školách šířit knihu o úspěších mladých podnikatelů za účelem zlepšení jejich image coby vzorů pro mládež.	●	●	●	●	●	●	●
D4 Ve všech kurzech zavést inovační pedagogické metody jako nutný základ pro budování podnikatelského ducha. Zvětšit rozsah používaných pedagogických metod pomocí inovačního rozvoje osnov. Školní výuka by měla stavět na dětské zvědavosti a přirozené podnikavosti dětí.	●	●	●	●	●	●	●
D5 Součástí konečného hodnocení programu nebo kurzu v podnikání by měl být test podnikatelských schopností studentů a možnost získání certifikátu ("podnikatelského řidičského průkazu"), který by potvrzoval osvojení těchto dovedností.	●	●	●	●	●	●	●
D6 Propojení studentů s konkrétními společnostmi a obchodníky za účelem zajištění úzké spolupráce se skutečnou obchodní praxí. Studenti by neměli být v izolaci a odloučení od světa mimo školu. Například by mohlo jít o provozování malé virtuální firmy nebo simulaci obchodního plánu.	●	●	●	●	●	●	●
D7 Umožnit a podporovat spontánní iniciativy studentských spolků , které se např. snaží navázat kontakt se světem obchodu a zapojovat studenty do práce na podnikatelských projektech. Uznávat a odměňovat čas, který studenti těmto činnostem věnují, formou kreditů .	●	●	●	●	●	●	●
D8 Zapojovat absolventy do činností ve škole/na univerzitě a přímo ve školní učebně (například absolventy, kteří si založili vlastní firmu).	●	●	●	●	●	●	●
D9 Nabídnout podnikatelské vzdělávání znevýhodněným skupinám . Zvláště pro mladé lidi na hranici vyloučení ze společnosti (mládež s nízkými příjmy, lidé, kteří předčasně ukončili školní docházku, dospívající, kteří jsou vystaveni riziku dlouhodobé nezaměstnanosti, uprchlíci atd.) mohou být tyto kurzy velkým přínosem. Takové kurzy mohou zvýšit motivaci u těch, co se nejlépe učí praxí, a také u lidí, kteří mají problémy v tradičnějších předmětech. Některé programy zaměřující se na tyto cílové skupiny se ukázaly být velmi úspěšné zvláště v začátcích podnikání a při integraci do společnosti.	●	●	●	●	●	●	●
D10 Vzdělávací zařízení vyššího stupně by měla zařadit podnikání do různých předmětů studijních programů . Takové zařazení může dodat hodnotu všem typům diplomového studia (nejen technickým a vědeckým, ale i humanitním a tvůrčím oborům). Všechny fakulty/odvětví by měly rozvinout takové možnosti, aby si studenti na všech stupních mohli podnikání vyzkoušet.	●	●	●	●	●	●	●
D11 Na vyšších stupních by se podnikatelé měli účastnit výuky a studenty přímo zapojit do podnikatelských projektů . Používání aktivních vyučovacích metod je oproti tradičním metodám komplikovanější. Při učebním procesu to od studentů vyžaduje zapojení vlastních pocitů a emocí. Pedagogové/asistenti musí proto být schopni vybudovat otevřené prostředí, v němž studenti získají potřebné sebevědomí a odváží se riskovat.	●	●	●	●	●	●	●
D12 Při vyučování na vyšších stupních by se mělo využít více evropských případových studií . Účinnou metodou je práce ve skupinách na konkrétních případech, neboť zlepšuje porozumění skutečným problémům týkajícím se podnikání a zapojuje studenty do hledání řešení konkrétních problémů. V zájmu co největší účinnosti by případové studie měly mít spíše evropský a místní rozměr nežli být převzaty z USA.	●	●	●	●	●	●	●
D13 Dodat podnikání univerzitní váženost : zavést kvalitní výzkumné a doktorandské programy v podnikání za účelem vytvoření "kritického množství" budoucích učitelů se specifickými schopnostmi;	●	●	●	●	●	●	●
D14 Povzbuzovat studenty, absolventy a výzkumné pracovníky, aby své realizovatelné nápady převedli do firemní praxe , a poskytovat jim podporu v rámci vlastní instituce (počáteční podpora, financování, poradenství atd.)	●	●	●	●	●	●	●
D15 Systematicky začlenit hodnocení do všech programů . Nejúčinnější je nezávislé a srovnávací hodnocení (tj. mělo by se konat jak před začátkem tak po ukončení programu).	●	●	●	●	●	●	●

	Evropská unie	Členské státy	Vzdělávací orgány	Místní a oblastní orgány	Školy/Univerzity	Zprostředkující subjekty	Podniky/podnikatele
E Navazování spojení a otevírání vzdělávání vnějšmu světu							

E1 Podporovat vytváření vzdělávacích sdružení za účelem pěstování podnikatelského smýšlení pomocí navazování spojení mezi veřejným a soukromým sektorem, zapojením škol, univerzit a podniků stejně jako příslušných zprostředkujících subjektů. Zvláště role zprostředkujících subjektů, které se zabývají rozšiřováním podnikatelských aktivit na školách a univerzitách a navazováním spojení mezi světem vzdělání a obchodu, by měla být lépe organizována.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E2 Podpořit zapojení soukromých subjektů do podnikatelského vzdělávání skrze financování a věcné příspěvky. Firmy by měly na svou účast pohlížet jako na dlouhodobou investici a důležitý aspekt své celospolečenské sociální odpovědnosti .	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E3 Podniky by měly zvážit, zda nechtějí věnovat alespoň nepatrnou část pracovní doby zaměstnanců účasti na školních nebo univerzitních akcích. Poradenství a školení lidmi s podnikovou praxí je základní prvek každého podnikatelského vzdělávání.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E4 Rozvinout a podporovat výzkum v oblasti lepšího zapojení zaměstnavatelů v rámci školního/univerzitního vzdělání. Soukromý sektor potřebuje pobídky, aby se více angažoval ve vzdělávacích institucích. Příležitosti pro vzájemný přínos se mohou naskytnout, ovšem nejsou často uznávány jako prokazatelné či vhodné činnosti pro zaměstnance.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E5 Pomoci rozvinout pedagogické schopnosti podnikatelů a odborníků ze soukromého sektoru , aby jejich účast na vzdělávacích aktivitách byla co nejužitečnější. Tento úkol by mohly nejlépe splnit neziskové organizace, které se zabývají propojením škol a podniků, a také obchodní organizace.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E6 Vymyslet, vyvinout a propagovat značku pro "podnikatelské školy" a "podnikatelské univerzity" , kterou by vzdělávací instituce používaly na dobrovolném základě. Je možné definovat široká kritéria na evropské a/nebo celostátní úrovni, která by v každém případě měla být uzpůsobena místnímu prostředí a vzdělávacím systémům. Tato iniciativa by na národní úrovni mohla být realizována zprostředkujícími subjekty s bohatými zkušenostmi v podnikatelském vzdělávání pomocí spolupráce s orgány zodpovědnými za vzdělávání a se školami/univerzitami.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E7 Dát mladým lidem příležitost rozvinout podnikatelské dovednosti a pomoci jim vytvořit si vlastní "letní brigádu" a také vydělat peníze s využitím jejich vlastních nápadů a iniciativ. Tyto aktivity lze propagovat pomocí spolupráce mezi školami, neziskovými organizacemi, podniky a místními úřady.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E8 Na oblastní úrovni budovat podnikatelská centra , jejichž posláním bude pomáhat školám a učitelům, rozvíjet spojení mezi vzdělávacími zařízeními a podniky, napomáhat účasti podnikatelů a odborníků ze soukromého sektoru na programech ve školách a na univerzitách, podporovat informační kampaně v místních komunitách.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

F Komunikace	Evropská unie	Členské státy	Vzdělávací orgány	Místní a oblastní orgány	Školy/Univerzity	Zprostředkující subjekty	Podniky/podnikatele
F1 Zahájit informační kampaně na evropské i celostátní úrovni, které by zajistily chápání podnikavosti v širším smyslu (nejen pouze v rámci provozování firmy). Různé akce, které se konají na celostátní i oblastní úrovni, by mohly propojit a koordinovat rozsáhlejší iniciativy (např. dny podnikání nebo Evropský rok podnikání).	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F2 Pomocí pořádání cen a soutěží proslavit osvědčené činnosti a programy podnikatelského vzdělávání .	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F3 Zavést na evropské a/nebo celostátní úrovni ocenění podniků , které se odlišují objemem věnovaných prostředků a času svých zaměstnanců na výuku, poradenství a celkově se více účastní aktivit ve školách a vysokých školách.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Agenda představuje myšlenky předložené v Oslu zainteresovanými subjekty ze 33 zemí. Tyto myšlenky nemusí nutně představovat názory Evropské komise.

